

EINSPACH GÁBOR
IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐ

1054 BUDAPEST
Honvéd utca 8. I./2.
einspach@artmagazin.hu
+ 36 20 935 9889

EG-31082022-02

Budapest, 2022. augusztus 31.

Szakértői vélemény

Megbízó: MNB-Ingatlan Kft.

Megbízás tárgya: Dóra Ádám műveinek értékelése

A megbízási szerződés aláírását követően áttanulmányoztam a rendelkezésemre átadott dokumentációt, majd felvettem a kapcsolatot a képeket felajánló alkotóval. Ezt követően elvégeztem a szükséges anyaggyűjtést, melynek elsődleges forrásai a szakirodalomban, az internetes adatbázisokban, illetve a saját szakértői adattáramban tárolt adatok voltak. A szakvélemény alapja a megbízótól kapott dokumentáció és az alkotónál lefolytatott szemle volt. A szemlét 2022. augusztus 19-én folytattam le, jelen volt Tüzkő Péter igazságügyi szakértő és az alkotó. A szemlén a műveket megvizsgáltuk, a szemlén készített fotódokumentációt a szakvélemény tartalmazza.

Dóra Ádám (Vác, 1993) 2017-ben diplomázott a Magyar Képzőművészeti Egyetem festőművész szakán, mesterei Károlyi Zsigmond és Ötvös Zoltán voltak. Az építészet és a dizájn által megérintett hagyományos olajfestészete az absztrakció és a figuralitás határán mozog. Az elmúlt fél évtized során kibontakozó festészete elvonatkoztatott építészeti motívumokból indult ki, majd a redukált formanyelven megfogalmazott tájakon keresztül jutott el a kortárs popkultúra tárgyait, a sneakereket absztraháló kifejezési formáig. Dóra tematikus olaj-vászon sorozatokból felépülő művészetét az erős szinkontrasztok élénk koloritja és a széles ecsetkezelés spontán gesztusai jellemzik. Kontemplatív festészetének kiindulópontja a 21. századi technokrata világ és az ember természetbe vágyódásának folyamatos konfrontálódása.

Dóra korábbi munkáinak legfőbb inspirációs forrását az utazás jelentette, képeinek naplószerű jellegét a vázlatfüzeteiben rögzített élmények adták. Ezek a sorozatok az architektúráis és természeti elemek viszonyait vizsgálták. A képeken az épített környezet geometriája, formai redukáltsága éles kontrasztot alkot a növények burjánzó karakterjegyeivel, a felhők, lombok áttetszőségével. A napsütötte és árnyékos felületek játéka elemi kontrasztként jelenik meg a vásznon.

Dóra legújabb, *Chunky Steps* című sorozata 2020-ban, a globális pandémia alatt indult. A vásznon megjelenő sneakerportrék a formalista és modernista művészet nyelvezetével élő figurális olaj- és akrilképek, melyek a popkultúrából, pontosabban a divat világából táplálkoznak. A művész változatos anyagi minőségek és taktilis textúrák tudatos keverésével festi meg modelljeit, amelyek mind különböző, de összefüggő univerzumot alkotó természeti tájakban jelennek meg.

Minden festményen fellelhető egyfajta nagyvonalú karakterengedékenység, annak ellenére, hogy a cipők fő stílusvonala mindig felismerhető: saját személyiséggel rendelkeznek.

Dóra Ádám fiatal kora ellenére több egyéni és csoportos kiállításon szerepelt, legutóbb a budapesti Nagyházi Contemporary galériában mutatta be legújabb munkáit. A 2019/2020-as évben a Budapest Art Mentor Program mentoráltja volt. 2021-ben a legfiatalabb jelöltként került be az Esterházy Művészeti Díj kiállítására a budapesti Ludwig Múzeumban. Ezt követően idén a kismartoni Esterházy-kastélyban mutatta be legújabb sorozatának egyes alkotásait. Jelenleg Budapesten él és dolgozik.

A műtárgypiac vizsgálata, referenciák

Fontos az érték megállapításánál a piac általános állapota, a kereslet és kínálat összefüggései. Az elmúlt időszakban egyre erősödő piacot látunk a magyar művészet kiemelkedő teljesítményei esetében, mely nem ritkán 200 millió forintot is meghaladó árakat jelenthet. A klasszikus piac vonatkozásában az értéksáv Munkácsy Mihály, Rippl-Rónai József vagy Csontváry Koszika Tivadar esetében ezt messze meghaladó nagyságú is lehet. Ugyanakkor nagy jelentőségű, múzeumi rangú remekművek rendkívül ritkán kerülnek a műtárgypiacra. Magyarországon az aktuális kultúrpolitikának, az állami vásárlásoknak és az erősödő gyűjtői érdeklődésnek köszönhetően nagyon jelentős felértékelődés figyelhető meg a nemzeti festészet vonatkozásában. Általánosságban kijelenthető, hogy a magyarországi műtárgypiac – a koronavírus-járvány okozta piaci leállások kivételével – a 2008-as válság óta eltelt időszak legjobb periódusát éli. A klasszikus és modern művek piacán folyamatosan születnek az életműrekordok, a háború utáni és kortárs művészeti piac pedig, követve a nemzetközi trendeket, soha nem látott prosperitásban él. Az elmúlt évek magyar kulturális sikertörténete a hatvanas–hetvenes évek neo-avantgárd törekvéseinek karrierje. Az aukciósházak utóbbi időben megélénkült aktivitása a háború utáni és kortárs művészet területén pedig újabb vevőket, gyűjtőket vonz erre a területre.

A nemzetközi piac legdinamikusabb szegmense a háború utáni és kortárs művek piaca, itt a legmagasabb az árindex növekedése és a teljes forgalom szempontjából is ez az egyik legfontosabb időszak. A magyar születésű, itthon tanult, de külföldre emigrált művészeink, mint Reigl Judit vagy különösen Hantai Simon elképesztően magas, Hantai esetében akár sokmillió eurós árai az itthon élő művészek, az egész magyarországi kortárs árszínvonalára is pozitívan hat, erősíti a gyűjtők és a befektetési szándékú vásárlók bizalmát a piacon. Mára a világ legfontosabb kánonképző múzeumainak gyűjteményébe eljutottak olyan itthon élő klasszikusai az Iparterv-generációnak, mint Keserő Ilona, Maurer Dóra, Nádler István, Bak Imre vagy Jovánovics György alkotásai, és ez a műkereskedelmi árakban gyakran többszörös áremelkedést jelentett. Nem kérdés, hogy a kelet-európai művészetre irányuló egyre nagyobb nemzetközi figyelem előtérbe helyezheti a fenti művészek későbbi alkotói periódusainak eredményeit is, sőt, a kortársaik művészetét is. A 2019 nyarán nyílt, mintegy másfél évig nyitva tartó Maurer Dóra-kiállítás a londoni Tate Modernben fontos állomása volt ennek a folyamatnak. Nagyon fontos impulzust jelentettek a háború utáni és kortárs piacnak a Virág Judit Galéria tematikus, kifejezetten ezt a

szegmenst célzó árverései, ahol már jól látható volt egy addig a klasszikus és modern magyar képzőművészet iránt érdeklődő gyűjtők bekapcsolódása, és ehhez csatlakozott a Kieselbach Galéria, amely 2020 telén nem árverést rendezett, hanem eladásos kiállítását az acb Galériával közösen összerakott kortárs anyaggal egészítette ki, jelentős sikerrel. A nemzetközi piacra az elmúlt évtizedben folyamatosan áramlott a pénz, elsősorban a kiemelkedő, múzeumi rangú művek érték el sokszor elképesztően magas rekordárakat. Jól megfigyelhető az a tendencia, mely nemcsak ezek felkutatására, de körüknek bővítésére is vonatkozik. Ennek része a kelet-európai művészet felértékelődése, a graffiti térhódítása, de még a modern mesterek piacán is bővül a legdrágább művészek listája. Jó példa erre az európai modernizmus eddig második vonalba tartozó mesterei piacra kerülő legjobb műveinek rekordárai vagy az ázsiai, elsősorban kínai mesterek sokszoros áremelkedése is. Az a tény, hogy a Nagyházi Galéria kortárs kiállítóhelyet nyitott, a Virág Judit Galéria már 600 négyzetméterem mutat be programszerűen sokszor kortárs művészetet, a Kieselbach Galéria építi kortárs galériáját, a BÁV és a Pintér Galéria aukciós anyagában egyre több a kortárs művészet körébe sorolható alkotás, azt jelzi, hogy a legfontosabb hazai piaci szereplők ezt a területet látják a legdinamikusabban fejlődőnek, és ez az a terep, ahol még remekművek a legnagyobb sűrűségben érhetőek el.

A hazai és a globális műkereskedelemtől elmondható, hogy kiemelkedő évet zárt 2021-ben. A világ vezető aukcióházainak eredményei alapján a globális piac nemcsak a pandémia előtti szintre tért vissza, de a valaha volt legjobb évét produkálta. A magyar piacon is az általános árszínvonal emelkedése mellett újabb életműrekordok és aukciós csúcspontok születtek a 2021-es és a 2022. első félévi aukciós szezonban: Rippl-Rónai József, Vaszary János vagy Csontváry Kosztka Tivadar azok a művészek, akiknek árai meghatározzák a piacot, az ő csúcspontjaik az egész piac általános árszínvonalára is jelentős hatást gyakorolnak. Csaknem egy évtized után megdőlt a hazai aukciós rekord, és amíg 2020-ban egyetlen alkotás leütési ára sem érte el a százmillió forintos határt, 2021-ben a legdrágábban értékesített tíz festmény ára 110 és 460 millió forint között mozgott. Csontváry-Kosztka Tivadar *Titokzatos sziget* című festményének 460 millió forintos tavalyi leütése csaknem megduplázta az addigi (ugyancsak Csontváry által tartott) 240 millió forintos rekordot. A második helyen, életműrekordot jelentő 280 millió forinttal, Rippl-Rónai József *Fésülködő nő* című festménye végzett a Kieselbach Galéria aukcióján.

A koronavírus-járvány magával hozta az online aukciók és a hibrid árverések térnyerését a hazai piacon is, ami egyfelől a gyűjtői, vásárlói kör kiszélesedését eredményezte, másfelől a kínálati oldalon is megkönnyítette a belépést az új szereplők számára. A tavalyi évben nemcsak az általános képzőművészeti árverések száma nőtt, de a kortárs művekre fókuszáló aukciók száma is. Ezen a piacon különösen gyorsan bővült a kínálat és a kereslet, és jelentősen nőttek az árak is: bár a pandémia előtti utolsó évhez, 2019-hez képest a tíz legdrágább mű átlagára csaknem megduplázódott és számos életműrekord született ebben a szegmensben, a legmagasabb áron értékesített tételek közé 2021-ben sem került be élő művész munkája. A legdrágább élő magyar művészek névsora kevés változást mutat az előző évekhez képest: 2021-ben Bak Imre 4, Lakner László 3, Maurer Dóra 2, míg Ilona Keserű Ilona és Nádler István 1-1 műve teszi ki a legmagasabb áron, hazai aukción eladott, élő művészek munkáinak listáját. A legmagasabb áron, 55 millió forintért Ilona Keserű Ilona *Marilyn és a tenger* című alkotása kelt el a Virág Judit Galéria kortárs aukcióján. Magyar, jelenleg is aktív művész ilyen összegű leütést még sosem ért el árverésen. A második helyen Bak Imre *Geometrikus kalligráfia* szerepel 42 millió forintos leütéssel.

Az online kereskedelem egyre nagyobb szeletet hasít ki a piacból, és ez nemcsak az aukciók széleskörű elektronikus hozzáférést jelent, de az internetes kereskedelmi portálok forgalma is folyamatosan, jelentős értékben emelkedik. Az ukrán–orosz háború és az energiakrízis műtárgypiacra gyakorolt hatásait majd csak az év utolsó harmadában, a szeptemberben kezdődő aukciós és vásárszezonban tudjuk lemérni.

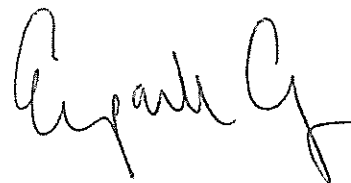
A szakértői értékmeghatározás módszere

Az eddigi szakértői munka során felgyűlt, a szakértői adattárban található, valamint a forgalmazóknál lefolytatott szemléken összegyűjtött adatokat beépítettem az érték meghatározásába. A szakvélemény kialakításánál felhasználtam a szakirodalomban és az internetes adatbázisokban található adatokat is, a művész életrajzánál az artportal.hu és a wikipedia.hu vonatkozó szócikkeit is használtam. A forgalmi érték meghatározásánál figyelembe vettem az alkotó elhelyezkedését a magyar művészeti kánonban és a művek elhelyezkedését Dóra Ádám életművében. A megállapított forgalmi értékeket befolyásolta a művek témája, mérete, technikája is. Megvizsgáltam a műtárgypiac jelenlegi helyzetét és az adott alkotóra vonatkozó kereslet és kínálat összefüggéseit. A művek állapota szintén fontos tényező volt az érték kialakításánál. A szakvéleményben szereplő művek a lefolytatott szemlén kifogástalan állapotban voltak.

Dóra Ádám a legfiatalabb festőnemzedék képviselője. Az elmúlt fél évtized során kibontakozó festészete elvonatkoztatott építészeti motívumokból indult ki, majd a kiüresedett sziklatájakon keresztül jutott el a kortárs popkultúra tárgyait absztraháló kifejezési formáig. Alkotásai az ábrázolás és az absztrakció határán mozognak: Dóra nem a valós látványt, hanem annak a saját vizuális világán átszűrt vízióját rögzíti a vászonra a képalkotás során. Kompozíciói elsősorban építészeti és tájfestészeti elemekből épülnek fel. Művészetét az erős szinkontrasztok élénk koloritja és a széles ecsetkezelés spontán gesztusai jellemzik. Kontemplatív festészetének kiindulópontja a 21. századi technokrata világ és az ember természetbe vágyódásának folyamatos konfrontálódása. Dóra Ádámot ösztönös kolorizmusa és formaérzékenysége az új, feltörekvő festőgeneráció egyéni hangú képviselőjévé teszi.

A vizsgált művek az életmű jellegzetes és kitűnő minőségű alkotásai. A mellékletben szereplő művek együttes alsó becsértékét 3 750 000 forintban, felső becsértékét 4 950 000 forintban határozom meg. A szakvéleményben szereplő művek Dóra Ádám eredeti, hiteles, sajátkezű művei. A becsült forgalmi érték nem tartalmazza az alkotások adásvételi tranzakciója során esetlegesen felmerülő adó, díj és járulék terheket, valamint a szállítási, biztosítási, állagmegóvási, elhelyezési költségeket.

A művek a Miniszterelnökség védett kulturális javakat tartalmazó adatbázisában nem szerepelnek. Az elérhető adatok alapján a mellékletben szereplő alkotások mindegyike forgalomképes, egyik darab sem lelhető fel az eltűnt, lopott vagy jogellenesen külföldre vitt kulturális javakat tartalmazó adatbázisban.

Felhasznált irodalom:

Jankó Judit: *Absztrakció és figuralitás határán. Beszélgetés Dóra Ádámmal. Új Művészet, 2022. 6. sz. 24–27.*

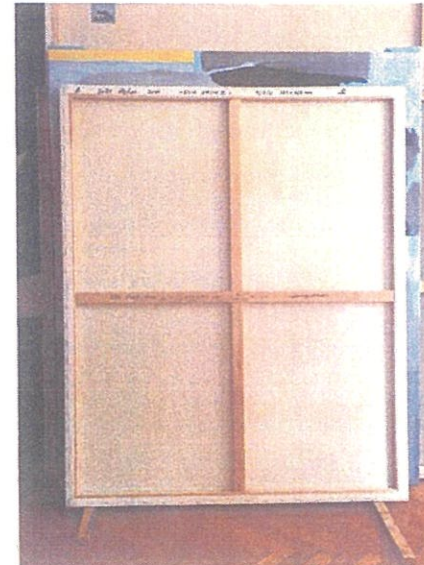
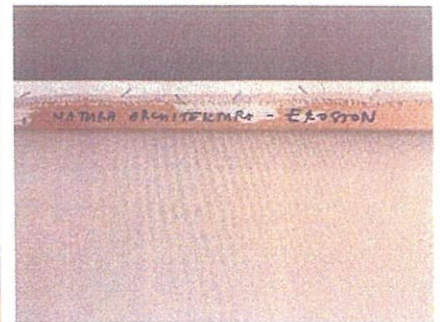
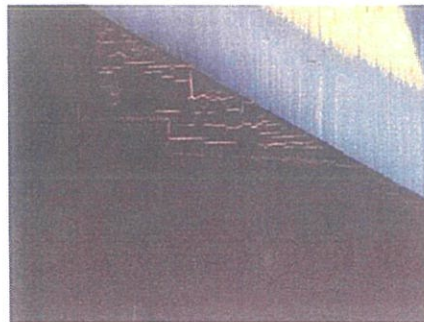
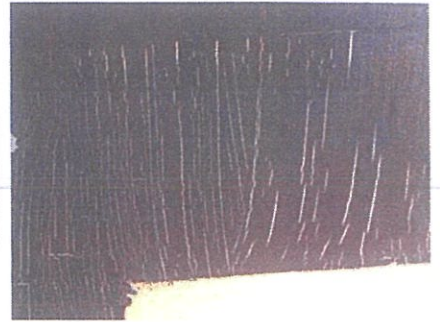
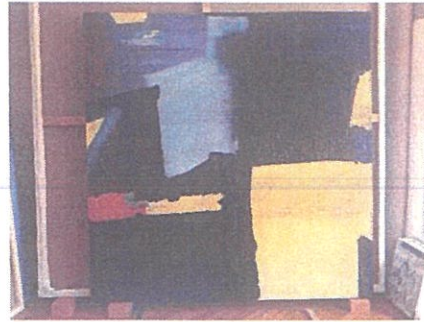
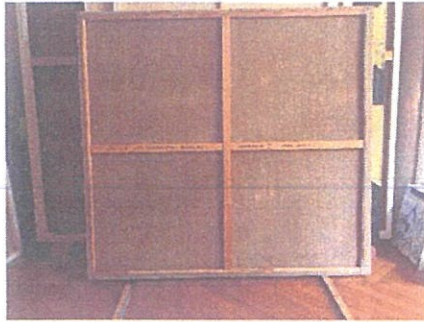
Taylor Patrick: *Tülpuhított találkozások a patchworkszerű utcával. Dóra Ádám: Chunky Steps. Új Művészet Online, 2021. november 18.*

<https://www.adamdora.com/>

Alkotás fotója	Művész	Alkotás cím	Év	Technika	Méret	Alsó becserélték	Felső becserélték
	DÓRA ÁDÁM	Experimental Details	2021	olaj, akril, vászon	100x100 cm	450 000,00 Ft	600 000,00 Ft
	DÓRA ÁDÁM	Organic Layers II.	2019	olaj, akril, vászon	120x130 cm	900 000,00 Ft	1 200 000,00 Ft
	DÓRA ÁDÁM	Nature Architecture Erosion	2019-2020	olaj, akril, vászon	150x150 cm	1 000 000,00 Ft	1 300 000,00 Ft
	DÓRA ÁDÁM	Villa Arson II.	2020	olaj, akril, vászon	120x100 cm	500 000,00 Ft	650 000,00 Ft
	DÓRA ÁDÁM	Alizarin Concretes	2019	olaj, akril, vászon	120x100 cm	500 000,00 Ft	650 000,00 Ft
	DÓRA ÁDÁM	Techwear IV.	2022	akril, vászon	100x70 cm	400 000,00 Ft	550 000,00 Ft

3 750 000,00 Ft 4 950 000,00 Ft

Signature

Dóra Ádám (Vác, 1993) 2017-ben diplomázott a Magyar Képzőművészeti Egyetem festőművész szakán. Az elmúlt években kibontakozó, az absztrakció és a figuralitás határán mozgó festészete elvonatkoztatott építészeti motívumokból indult ki, majd a kiüresedett sziklatájakon keresztül jutott el a kortárs popkultúra tárgyait absztraháló kifejezési formáig. Művészetét az erős szinkontrasztok élénk koloritja és a széles ecsetkezelés spontán gesztusai jellemzik. Kontemplatív festészetének kiindulópontja a 21. századi technokrata világ és az ember természetbe vágyódásának folyamatos konfrontálódása.

Dóra korábbi munkáinak legfőbb inspirációs forrását az utazás jelentette, képeinek naplószerű jellegét a vázlatfüzeteiben rögzített élmények adták. Ezek a sorozatok az architektúrális és természeti elemek viszonyait vizsgálták. A képeken az épített környezet geometriája, formai redukáltsága éles kontrasztot alkot a növények burjánzó karakterjegyeivel, a felhők, lombok áttetszőségével. A napsütötte és árnyékos felületek játéka elemi kontrasztként jelenik meg a vásznan.

Legújabb, *Chunky Steps* című sorozata 2020-ban, a globális pandémia alatt indult. A vásznon megjelenő sneakerportrék a formalista és modernista művészet nyelvezetével élő figurális olaj- és akrilképek, melyek a popkultúrából, pontosabban a divat világából táplálkoznak. A művész változatos anyagi minőségek és taktilis textúrák tudatos keverésével festi meg modelljeit, amelyek mind természeti tájakban jelennek meg.

Dóra Ádám fiatal kora ellenére több egyéni és csoportos kiállításon szerepelt, legutóbb a budapesti Nagyházi Contemporary galériában mutatta be munkáit. A 2019/2020-as évben a Budapest Art Mentor Program mentoráltja volt. 2021-ben a legfiatalabb jelöltként került be az Esterházy Művészeti Díj kiállítására a Ludwig Múzeumban. Ezt követően idén a kismartoni Esterházy-kastélyban mutatta be legújabb sorozatának egyes alkotásait. Jelenleg Budapesten él és dolgozik. A vizsgált művek kitűnően reprezentálják a szervesen épülő életművet.

Alkotás fotója	Művész	Alkotás címe	Év	Technika	Méret
	DÓRA ÁDÁM	Experimental Details	2021	olaj, akril, vászon	100x100 cm
	DÓRA ÁDÁM	Organic Layers II.	2019	olaj, akril, vászon	120x130 cm
	DÓRA ÁDÁM	Natura Architectura Erosion	2019-2020	olaj, akril, vászon	150x150 cm
	DÓRA ÁDÁM	Villa Arson II.	2020	olaj, akril, vászon	120x100 cm
	DÓRA ÁDÁM	Alizarin Conceretes	2019	olaj, akril, vászon	120x100 cm

	DÓRA ÁDÁM	Techwear IV.	2022	akril, vászon	100x70 cm
---	-----------	--------------	------	---------------	-----------

Kérjük, ellenőrizze, hogy az alkotásfotó stílusát megfelelő-e. Ha szükséges, jelezze az előkészítés hiányát és töltse!	Művész	Amennyiben pontosítani szükséges az előzetesen rendelkezésre álló adatokat a régi adat törlése nélkül, egy új sorba adja meg a helyesbítést (amennyiben van hibakód – pl. alkotás cím módosítása, művész hivatalos felneve szerint! Törlet – akkor azt rögzítenie kell)				Keret leírása (pl. felhívás, festett fal, üvegstát)	Keretleírás mérete (tér, szél, mély)	Paszpartu leírása, mérete (a keret belső széleitől mérten mag"szél")	Akasztási pont leírása + db-szám	Számozás/leírás előoldalon	Állapot és/vagy Megjegyzés (legfeljebb speciális paraméter, pl. alkotás súly, sorozathoz tartozik)
		Alkotás cím	Technika	Év	Alkotás mérete cm-ben (mag"szél"mély)						
	DÓRA ADÁM	Experimental Details	2021	olaj, akril, vászon	100x100 cm	2 cm	nincs		akasztási pont nincs kialakítva	Jellemezve hátul autográf felirattal: Dóra Ádám 2021 Experimental Details 100 x 100 cm – o/A/C	festítő ék nincs
	DÓRA ADÁM	Organic Layers II.	2019	olaj, akril, vászon	120x130 cm	2 cm	nincs		akasztási pont nincs kialakítva	Jellemezve hátul közepen autográf felirattal: Dóra Ádám 2019 – 2019, olaj, akril, vászon 120 x 130 cm, folytatva 2021.bp. Organic Layers II.	festítő ék nincs
	DÓRA ADÁM	Natura Architectura Erosion	2019 - 2020	olaj, akril, vászon	150x150 cm	4,5 cm	nincs		akasztási pont nincs kialakítva	Jellemezve hátul autográf felirattal: Dóra Ádám 2019 – 2020 Natura Architectura Erosion o/c 150 x 155 cm	festítő ék nincs az akril és olaj réteg díóolaj miatt kialakult repedésháló fölött a mű részét képezik
	DÓRA ADÁM	Villa Arson II.	2020	olaj, akril, vászon	120x100 cm	2 cm			akasztási pont nincs kialakítva	Jellemezve hátul autográf felirattal: Dóra Ádám 2020 Villa Arson II. a/o/v 100 x 120 cm	festítő ékek nincsenek
	DÓRA ADÁM	Natura Architectura - Alizarin Concretetes	2019	olaj, akril, vászon	120x100 cm	2 cm			akasztási pont nincs kialakítva	Jellemezve hátul autográf felirattal: Dóra Ádám 2019 „Natura Architectura” Alizarin betontömbök” o/A/V 120 x 100 cm	festítőékek nincsenek
	DÓRA ADÁM	Techwear IV.	2022	akril, vászon	100x70 cm	2 cm			akasztási pont nincs kialakítva	Jellemezve hátul autográf felirattal: Dóra Ádám 2022 Techwear V. A/C o/A/V 100 x 70 cm	festítőékek hiányoznak

Einspach Gábor
5529
Szakértő

